

PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
ZESPOŁU SZKÓŁ EKONOMICZNYCH W WODZISŁAWIU
ŚLĄSKIM ROK SZKOLNY 2020/2021

Przyjęty Uchwałą nr 5/2020/2021 Rady Rodziców Zespołu Szkół Ekonomicznych w Wodzisławiu Śląskim w dniu 23 września 2020 r.

„Wychowywać, to nie znaczy kształcić tylko rozum,

lecz kształtować harmonijnie całego człowieka,

a więc także jego serce i charakter (...).”

Phil Bosmans

1. Wstęp do Programu Wychowawczo – Profilaktycznego z uwzględnieniem środowiska szkolnego.

- 1) Nasza szkoła jest zespołem szkół, w skład którego wchodzi: Technikum Nr 2 im. Komisji Edukacji Narodowej, Szkoła Branżowa I stopnia im. Komisji Edukacji Narodowej.
- 2) Kształcimy w następujących zawodach:
 - technik ekonomista;
 - technik reklamy;
 - technik rachunkowości;
 - technik handlowiec;
 - technik hotelarstwa;
 - technik informatyk;
 - technik organizacji turystyki;
 - technik żywienia i usług gastronomicznych;
 - cukiernik;
 - kucharz;
 - sprzedawca.
- 3) Sukces w procesie wychowawczym jest możliwy, tylko wówczas, gdy wychowanie realizowane jest nie tylko przez nauczycieli, ale także przez samych uczniów oraz ich rodziców i opiekunów. Dlatego program wychowawczo - profilaktyczny na tę trójpodmiotowość (uczeń – rodzic – nauczyciel) kładzie główny nacisk.
- 4) Celami współdziałania pomiędzy nauczycielami a rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia są:

- wzajemna wymiana informacji o uczniu – postępy w nauce, zachowanie się ucznia w środowisku szkolnym;
 - zapoznanie rodziców z Planem Pracy Szkoły, jej podstawowymi dokumentami (statutem, regulaminami, Wewnątrzszkolnym Ocenianiem, Programem Wychowawczo - Profilaktycznym, Koncepcją Pracy Szkoły, Misją Szkoły) oraz pozyskanie rodziców do współpracy w tym zakresie;
 - informowanie szkoły przez rodziców o stanie zdrowia dziecka, jego zainteresowaniach, funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym;
 - zachęcanie rodziców do współpracy ze szkołą (udział w uroczystościach i imprezach szkolnych, wycieczkach oraz konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego).
- 5) Program Wychowawczo – Profilaktyczny Zespołu Szkół Ekonomicznych został opracowany w oparciu o przeprowadzone diagnozy wśród uczniów, nauczycieli i rodziców:
- analizę dokumentacji szkolnej (dzienniki, teczki wychowawców, dzienniki organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dzienniki zajęć pozalekcyjnych);
 - analizę dokumentacji uczniów z poprzedniego cyklu nauczania – gimnazjum, szkoła podstawowa (świadectwa, wyniki egzaminów, opinie i orzeczenia z PPP);
 - analizę testów kompetencji po gimnazjum i szkole podstawowej;
 - ankiety skierowane do uczniów, rodziców oraz nauczycieli;
 - wyniki ewaluacji programu wychowawczo profilaktycznego;
 - obserwację zachowań i postaw uczniów podczas lekcji i zajęć pozalekcyjnych;
 - rozmowy z rodzicami, nauczycielami, dyrekcją, pedagogiem szkolnym, psychologiem.
- 6) Na podstawie diagnozy zostały określone bieżące zagrożenia w środowisku szkolnym:
- palenie tytoniu;
 - używanie alkoholu;
 - używanie narkotyków, dopalaczy;
 - agresja słowna;

- cyberprzemoc;
 - uzależnienia behawioralne od telefonów komórkowych, Internetu.
- 7) Do przyczyn zachowań ryzykownych młodzieży należy zaliczyć:
- zaburzone więzi pomiędzy rodzicami i dziećmi;
 - konflikty w rodzinie;
 - niejasny system wymagań stawiany dziecku;
 - brak dyscypliny i kontroli lub nadmiernie surowa dyscyplina i kontrola;
 - rodzice jako wzorzec nieprawidłowych zachowań (palenie, picie, agresja);
 - negatywny wpływ grupy rówieśniczej;
 - zaburzony system postrzegania norm społecznych.
- 8) Istnieją czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Są to:
- silna więź z rodzicami;
 - zainteresowanie nauką szkolną;
 - praktyki religijne i wyznawane wartości;
 - zakorzenienie w normach i tradycjach;
 - przynależność do pozytywnych grup.
- 9) Celem programu wychowawczo – profilaktycznego jest eliminacja czynników ryzyka jak i wzmocnienie czynników chroniących. Mając to na uwadze w programie wychowawczo – profilaktycznym naszej szkoły uwzględniono rolę rodziców.
- 10) Zadania z zakresu profilaktyki ujęte w programie wychowawczo – profilaktycznym będą realizowane na poziomie profilaktyki pierwszorzędowej (realizatorami są nauczyciele, adresatami wszyscy uczniowie). Przewidziane jest stosowanie strategii:
- informacyjnej – dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwianie racjonalnego wyboru;
 - edukacyjnej – rozwijanie ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych (umiejętności nawiązywania kontaktu z ludźmi, radzenia sobie ze stresem, opieranie się naciskom otoczenia, rozwiązywanie konfliktów);
 - alternatyw – pomocy w zaspokajaniu ważnych potrzeb np. sukcesu, przynależności, satysfakcji życiowej przez stwarzanie możliwości zaangażowania się w działalność pozytywną (artystyczną, społeczną, sportową).

- 11) Jednakże u uczniów podwyższonego ryzyka, wymagających specyficznej pomocy przewiduje się zastosowanie profilaktyki drugorzędowej: pomocy psychologicznej w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej lub ośrodkach specjalistycznych.
- 12) Postępowanie wobec ucznia w sytuacji zagrożenia przestępczością określają: procedury postępowania nauczycieli i ich metody współpracy szkół z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci oraz młodzieży przestępczością i demoralizacją, a w szczególności narkomanią, alkoholizmem i prostytutką (załącznik do Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego).
- 13) Opracowany program wychowawczo – profilaktyczny szkoły ujmuje ucznia w sposób indywidualny, a jednocześnie integralny, oddziałując poprzez sferę intelektualną, moralną, społeczną, emocjonalną, duchową i zdrowotną. Umożliwia zmienianie się w zaplanowanym wspólnie przez wychowawców i nauczycieli oraz rodziców i samych uczniów kierunku. Pomaga w przekształceniu sposobów postrzegania świata, kształtowaniu uczuć moralnych i estetycznych, postaw społecznych i przekonań oraz zapewnia wszechstronne kształtowanie osobowości i samorealizacji.

2. Wartości uznawane przez społeczność szkolną.

„Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem miraży, od których później będziecie odwracać się z rozczarowaniem, poranieni, a może nawet ze złamanym życiem”

Jan Paweł II, z homilii do młodzieży, Poznań 1997r.

Człowiek, by mógł się rozwijać, potrzebuje wartości, pewnych drogowskazów, by dążyć do wytyczonych celów. W naszej społeczności szkolnej uczniowie, rodzice, nauczyciele wskazali wartości, na których powinna opierać się nasza szkolna koncepcja wychowania. Tymi wartościami są:

- wszechstronny rozwój ; intelektualny, emocjonalny, społeczny;
- szczęście;
- bezpieczeństwo;

- zdrowie;
- empatia;
- uczciwość;
- pracowitość;
- patriotyzm;
- rzetelność;
- mądrość;
- sukces;
- rozwój osobisty;
- niezależność.

3. Sylwetka absolwenta szkoły

Określając profil ucznia naszej szkoły wzorujemy się na wysokich standardach etycznych i dążymy do tego, aby każdy nasz uczeń i absolwent był człowiekiem:

- świadomym swoich możliwości, znającym swoje mocne i słabe strony, potrafiącym w maksymalny sposób wykorzystać swój potencjał;
- wnikliwym obserwatorem i ciekawym świata odkrywcą, którego cechuje niezależność myślenia i asertywność w działaniu;
- rozumiejącym potrzebę uczenia się przez całe życie, ze względu na szybkie tempo zmian otaczającego nas świata;
- odważnie podejmującym wyzwania, a niepowodzenia traktuje jako doświadczenie, które stanowi jego kapitał w rozwoju osobistym;
- wrażliwym na potrzeby innych ludzi i potrzeby środowiska naturalnego, rozumiejącym znaczenie empatii, szacunku, tolerancji dla drugiego człowieka i innych kultur;
- kierującym się w życiu zasadami, świadomym swoich wyborów i wynikających z nich konsekwencji, wiernym swoim przekonaniom;
- którego cechuje wysoka kultura osobista;
- ceniącym kulturę i historię własnego kraju oraz innych narodów;
- komunikatywnym, który swobodnie porozumiewa się w języku ojczystym oraz języku obcym;

- chętnie nawiązującym kontakty, aktywnie współpracującym z innymi ludźmi;
- posiadającym szerokie horyzonty, zainteresowanym globalnymi problemami współczesnego świata i problemami lokalnymi;
- którego cechuje wewnętrzna spójność przejawiająca się intelektualną i emocjonalną równowagą w dążeniu do własnego szczęścia i pomyślności innych ludzi;
- znającym zasady etyki zawodowej, posiadającym umiejętności na podjęcie pracy bądź kontynuację nauki.

4. Cele ogólne Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

W naszej szkole cele programu uwzględniają najważniejsze aspekty wychowania i profilaktyki, są nimi: wspomaganie, korygowanie, kształtowanie, zapobieganie i rozpoznawanie potrzeb naszych wychowanków:

- wspomaganie naturalnego, wszechstronnego rozwoju uczniów - zaspakajanie potrzeb, rozwijanie potencjałów i zasobów, pomoc uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- budowanie wspierającej relacji nauczyciel – uczeń – rodzic;
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznanych za pożądane - kreowanie i wskazywanie wzorców, przekazywanie wartości istotnych z punktu widzenia naszej kultury, kształtowanie i wzmacnianie postaw prospołecznych;
- profilaktykę zachowań ryzykownych - zagrożenia, wiedza i umiejętności pomagające w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami.

5. Cele szczegółowe Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Cel 1: Rozpoznanie i integracja środowiska szkolnego.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
1. Diagnoza sytuacji wychowawczej i edukacyjnej uczniów klas pierwszych.	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dokumentów uczniów klas I (dokumenty rekrutacyjne, opinie i orzeczenia PPP) • przeprowadzenie diagnozy umiejętności edukacyjnych po III etapie kształcenia • zajęcia integracyjne z pedagogiem szkolnym • lekcje wychowawcze • rozmowy i obserwacja uczniów • praca zespołów wychowawczych • zebrania z rodzicami 	Wrzesień / Październik	Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele
2. Integracja środowiska szkolnego.	<ul style="list-style-type: none"> • imprezy integracyjne • wycieczki klasowe • uroczystości, imprezy, akcje ogólnoszkolne • rajd Monte Ekonom • mikołajki • andrzejki • akademie szkolne • studniówka • lekcje wychowawcze 	Cały rok szkolny	Nauczyciele, uczniowie

Cel 2: Wspieranie indywidualnego rozwoju ucznia, stosownie do jego potrzeb i możliwości

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
<p>1. Praca indywidualna z uczniami wymagającymi pomocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • analiza opinii i orzeczeń PPP, przygotowanie dostosowań i IPET • współpraca w ramach zespołów wychowawczych • zajęcia indywidualne, specjalistyczne z uczniami posiadającymi orzeczenie PPP • współpraca z rodzicami i środowiskiem, w którym uczeń funkcjonuje • rozmowy z uczniami i rodzicami • pomoc koleżeńska • współpraca z PPP i innymi instytucjami pomocowymi oraz specjalistami • indywidualizacja pracy na lekcji 	<p>W ciągu całego roku</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele</p>
<p>2. Praca z uczniem zdolnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne • międzyszkolne zawody i turnieje sportowe • konkursy, olimpiady • nagradzanie za dobre wyniki w nauce (np. wyróżnienie na akademii, nagroda 	<p>Według odrębnego harmonogramu, cały rok szkolny</p>	<p>Dyrektor Wychowawcy Pedagog szkolny Nauczyciele</p>

	<p>rzeczowa, stypendium)</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagradzanie za dobrą frekwencję (ranking klasowy) • współpraca z rodzicami • prezentowanie prac i osiągnięć uczniów (strona internetowa, facebook, gazetki szkolne) • indywidualizacja pracy na lekcji 		
<p>3. Przygotowanie uczniów do dalszego kształcenia- rozwój kompetencji matematycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja Szkolnego Programu Doradztwa Zawodowego • organizacja zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w ramach godzin wychowawczych oraz udział w warsztatach organizowanych przez instytucje współpracujące ze szkołą. • propagowanie wśród uczniów wiedzy na temat możliwych ścieżek kariery • udział w dniach otwartych szkół wyższych • organizacja wycieczek do zakładów pracy i firm związanych ze szkołą – stała współpraca z 	Cały rok	<p>Dyrektor, Wychowawcy, Nauczyciele, Pedagog, Specjaliści zewnętrzni</p>

	<p>pracodawcami</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie uczniom możliwości zdobycia dodatkowych kwalifikacji i uprawnień w ramach kursów • organizacja Targów Pracy- współpraca z Młodzieżowymi biurami Pracy i Urzędem Pracy • praktyki zawodowe • projekty -staże i praktyki różnych krajach Europy • forum Przedsiębiorczości • w pracy bieżącej z uczniem rozwijanie i wykorzystywanie myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji, a także – w różnym stopniu – zdolność i chęć stosowania matematycznych sposobów myślenia (myślenie logiczne i przestrzenne) 		
--	--	--	--

Cel 3: Kształtowanie pozytywnych postaw społecznych i promowanie bezpiecznych zachowań.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
<p>1. Rozwijanie umiejętności społecznych uczniów i kształtowanie właściwych nawyków w różnych sytuacjach – profilaktyka uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • promowanie osiągnięć uczniów i szkolnych talentów • działalność szkolnego koła wolontariatu • prowadzenie zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania uczniów • zajęcia z pedagogiem szkolnym kształtujące postawy szacunku, tolerancji, empatii • działania propagujące zdrowy styl życia: życia bez używek • „Ogólnopolski Głos Profilaktyki” • „Jabłko zamiast papierosa” • zajęcia profilaktyczne prowadzone przez zaproszonych specjalistów • realizowanie programów profilaktycznych (ARS- jak dbać o miłość, Znamię- znam je, Podstępne WZW) 	<p>W ciągu całego roku szkolnego</p>	<p>Pedagog szkolny, Wychowawcy, Nauczyciele</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • udział w akcjach charytatywnych – WOŚP, Koncert Charytatywny • działalność Samorządu uczniowskiego • akcje krwiodawstwa • stres pod kontrolą- zajęcia dla maturzystów • kształtowanie postawy prozdrowotnej i proekologicznej • nauczyciel- jako wzorzec postaw moralnych 		
2. Ochrona uczniów przed cyberprzemocą i treściami niebezpiecznymi.	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty ze specjalistami • lekcje wychowawcze i przedmiotowe na temat zagrożeń w sieci • akcje promujące czytelnictwo jako alternatywa dla Internetu • Dzień Bezpiecznego Internetu 	Cały rok	Wychowawcy, Nauczyciele biblioteki, Pedagog szkolny
3. Podniesienie poziomu bezpieczeństwa uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> • bezpieczeństwo uczniów w szkole – dyżury, monitoring • egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole, wzmocnienie pozytywnych postaw • zapoznanie z obowiązującymi w 	Wrzesień/ cały rok	Dyrekcja, Wszyscy Nauczyciele

	<p>szkole zasadami zachowania, regulaminami i konsekwencjami ich łamania</p> <ul style="list-style-type: none"> • promowanie zasad bezpieczeństwa poprzez realizację Programu Wychowawczo-Profilaktycznego 		
<p>4. Rozwijanie umiejętności skutecznego komunikowania się.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty na temat komunikacji werbalnej i niewerbalnej, trening umiejętności interpersonalnych – zajęcia z pedagogiem • organizacja debat szkolnych i udział uczniów w debatach międzyszkolnych • redagowanie gazetki szkolnej, tworzenie szkolnej strony internetowej, facebooka • praktyki zagraniczne – komunikowanie się w językach obcych • akcje promujące czytelnictwo – realizacja projektów czytelniczych • zwracanie uwagi na poprawność wypowiedzi i kulturę słowa 	Cały rok	Wszyscy Nauczyciele

<p>5. Kształtowanie postawy poszanowania godności drugiego człowieka i tolerancji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje wychowawcze, zajęcia z pedagogiem, psychologiem na temat tolerancji i godności • udział uczniów w uroczystościach związanych z obchodami rocznic historyczno - narodowych oraz świąt religijnych • akcja „Poczytaj mi przyjacielu” • akcje charytatywne, pomocowe (WOŚP, Koncert Charytatywny) • działalność Szkolnego Koła Wolontariatu 		
--	---	--	--

Cel 4. Kształtowanie postaw obywatela, Polaka, Europejczyka umięającego aktywnie i swobodnie poruszać się we współczesnym świecie.

Zadania	Sposoby i formy realizacji	Termin realizacji	Odpowiedzialni
<p>Wychowanie do patriotyzmu i postaw obywatelskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie ważnych wydarzeń związanych z historią i tradycjami kraju i regionu poprzez edukację historyczną i polonistyczną • poznanie miejsc pamięci narodowej w regionie i kraju • lekcje wychowawcze poświęcone patriotyzmowi • lekcje WOS i historii – zapoznanie z organizacjami i instytucjami krajów Polski i Europy 	<p>Cały rok</p>	<p>Nauczyciele historii, WOS-u, WOK-u, języka polskiego i języków obcych, wychowawcy</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie uroczystości szkolnych • udział w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym • przygotowanie uczniów do konkursów, turniejów • warsztaty i lekcje kształtujące postawę tolerancji i szacunku, m.in. na lekcjach języków obcych 		
--	---	--	--

6. Oczekiwane efekty.

- integracja środowiska szkolnego;
- wzrost bezpieczeństwa w szkole;
- większa współpraca z rodzicami;
- wzrost wiedzy na temat uzależnień;
- zminimalizowanie zjawiska przemocy/ agresji słownej;
- umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, asertywność;
- umiejętność radzenia sobie ze stresem;
- zwiększenie poczucia patriotyzmu i przynależności do ojczyzny;
- wzrost poczucia tożsamości lokalnej, narodowej, europejskiej;
- wzrost czytelnictwa wśród uczniów;
- wzrost empatii i wrażliwości na drugiego człowieka;
- wzrost szacunku i tolerancji wobec drugiej osoby;
- postawa proekologiczna;
- udział uczniów w konkursach, olimpiadach i turniejach;
- współpraca ze środowiskiem lokalnym, lokalnymi pracodawcami;
- działalność Szkolnego Koła Wolontariatu;
- wzrost umiejętności społecznych i zawodowych.

7. Ewaluacja Programu Wychowawczo- Profilaktycznego.

Ocena skuteczności programu będzie dokonywana na podstawie wyników ewaluacji przeprowadzonej według następujących wytycznych:

- Problem badawczy: ocena skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych w Zespole Szkół Ekonomicznych w Wodzisławiu Śl.;
- Przedmiot ewaluacji: Program Wychowawczo- Profilaktyczny;
- Cele ewaluacji: ocena realizacji i efektywności działań zapisanych w programie;
- Grupa badawcza: społeczność Zespołu Szkół Ekonomicznych uczniowie, rodzice, nauczyciele;
- Termin badań: maj/czerwiec w kolejnych latach od 2018;
- Narzędzia badawcze: ankieta ewaluacyjna skierowana do uczniów, rodziców, nauczycieli, rozmowa przeprowadzona z uczniami, nauczycielami i rodzicami, analiza dokumentacji szkolnej, obserwacja środowiska szkolnego.